

RJKS MUSEUM

www.rijksmuseum.nl
+31 (0)20 6747 000

Museumstraat 1
Postbus 74888
1070 DN Amsterdam
Nederland

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. J. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Amsterdam, 10 juli 2014

Betreft: reactie wetsvoorstel Erfgoedwet
Onze referentie:
Uw referentie:
Uw brief van:

Geachte mevrouw,

Het Rijksmuseum is er een voorstander van om de regels met betrekking tot het beheer van cultureel erfgoed in brede zin te harmoniseren en te verduidelijken. Het wetsvoorstel slaagt daar voor het grootste gedeelte in. Het Rijksmuseum heeft een aantal suggesties ter aanvulling of verbetering op het wetsvoorstel, die hieronder worden toegelicht.

De punten die de Museumvereniging in haar reactie van 13 juni 2014 naar voren brengt onderschrijft het Rijksmuseum. Het hiernavolgende geldt als een aanvulling op dan wel specificering van deze punten.

De punten die het Rijksmuseum naar voren wil brengen hebben betrekking op het beheer van de Rijkscollectie door de voormalige Rijksmusea.

Verwerven voor de Rijkscollectie

Er zijn in dit wetsvoorstel geen bepalingen opgenomen over het verwerven voor de Rijkscollectie. De Memorie van Toelichting (MvT) geeft over het ontbreken van dergelijke bepalingen geen uitleg. Dit gegeven roept vragen op, omdat er wel veel aandacht wordt besteed aan regels rondom het vervreemden van cultuurgoederen. Dat er geen bepalingen zijn opgenomen over verwerven is wat het Rijksmuseum betreft dan ook een hiaat in dit wetsvoorstel. Voor de voormalige Rijksmusea is het belangrijk om hierover duidelijke en eenduidige (en vooral ook praktische) afspraken te maken met de Minister.

Vervreemden uit de Rijkscollectie

Het Rijksmuseum beveelt aan om in de Erfgoedwet op te nemen dat wanneer een voorwerp uit de Rijkscollectie van de ene beheerder aan de andere beheerder wordt overgedragen dit gebeurt met gesloten beurzen. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat er niet meerdere keren met belastinggeld een verwerving wordt gefinancierd.

Kooprecht voor musea om beschermde cultuurgoederen te kopen

De Wet tot behoud van Cultuurbezit is opgenomen in dit wetsvoorstel. Nieuw is dat nu ook musea de gelegenheid krijgen om zich te melden als koper van een beschermd cultuurgoed dat dreigt te verdwijnen naar het buitenland. Voorheen was dat alleen voorbehouden aan de Staat. Deze nieuwe mogelijkheid is nog niet goed uitgewerkt in het wetsvoorstel. Hoe moeten musea dat voor zich zien?

Tevens is niet duidelijk waarom er geen definities zijn opgenomen van wat een beschermd cultuurgoed is en als 'onvervangbaar' en 'onmisbaar' Nederland niet mag verlaten.

Publieksfunctie en presenteertaak

Tot slot nog twee belangrijke punten met betrekking tot het toegankelijk maken van de collectie en tonen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek. In artikel 2.2. van het wetsvoorstel staat dat de Minister 'bevordert dat museale cultuurgoederen van de rijkscollectie in beheer worden getoond'.

De mobiliteit en zichtbaarheid van de collecties zouden zeer gebaat zijn bij een herziene en verruimde kaderregeling en indemniteitsregeling. Het zou daarom goed zijn om een bepaling op te nemen over (al dan niet) verzekeren van de Rijkscollectie en over indemniteit.

In het digitale tijdperk waarin zoveel erfgoedcollecties worden gedigitaliseerd, is het van belang om ook een waarborg te hebben dat het materiaal daarna ook openbaar gemaakt kan worden. In het wetsvoorstel zou expliciet gemaakt moeten worden dat met tonen ook digitaal tonen wordt bedoeld en dat onder erfgoed ook digitaal erfgoed verstaan moet worden. Het digitaal bewaren en ter beschikking stellen van collecties is en blijft voorlopig een actueel thema. Het verdient dan ook aanbeveling om dit ook tot uiting te laten komen in het wetsvoorstel voor de nieuwe Erfgoedwet.

Het Rijksmuseum en zijn medewerkers houden zich graag beschikbaar om het bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Wim Pijbes
Hoofddirecteur